

Stichting

**Bokkenrijders:
mythe of
werkelijkheid**

BELEIDSPLAN 2025/2027

Secretariaat:
Gerardsstraat 6
6372KH Landgraaf
info@bokkenrijdersonderzoek.eu
Tel: 0455324065

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Visie.....	4
1.2 Missie en Mission Statement.....	5
1.2 Doelstelling	5
1.3 Strategie	6
1.3.1 Ambities.....	6
1.3.2 Doelstellingen	6
2. Huidige situatie	7
2.1 Algemene activiteiten van de organisatie	7
2.2 Activiteiten 2025-2027	7
2.2.1 Doelstelling voor 2025.....	7
2.2.2 Bokkenrijdersliederen.....	8
2.2.3 Audiovisuele producties	9
2.2.4 Documentatiecentrum.....	9
2.2.5 AI	9
2.2.5 AI	9
2.2.5 AI	9
2.2.5 AI	9
3. Toekomst.....	11
4. Organisatie	12
4.1 Bestuur	12
4.2 Vrijwilligers / Werknemers.....	12
5. Financiën	13
5.1 Ontbinding en vereffening	13

Inleiding

Voor de een waren 'Bokkenrijders' grote bendes actief in een geheim genootschap, al dan niet als vrijheidsstrijders. Voor de ander was het fenomeen een mythe, niet meer dan een gerechtelijke dwaling. In de Euregio is het naast de mijnindustrie waarschijnlijk het meest bekende en beschreven fenomeen.

Deze Bokkenrijders zouden onze voorouders in de beide Limburgen en de streek rond Aken in de periode 1743-1794 hebben 'geterroriseerd'. Ze werden geassocieerd met bruto geweld en goddeloosheid. Door het afleggen van een godslasterende eed zouden ze een pact met de duivel hebben afgesloten. Deze relatie stelde hen volgens de goegemeente zelfs in staat om op bokken door de lucht te vliegen. Voor hun misdrijven werden ze in groepsprocessen op basis van het toenmalige strafrecht, gebaseerd op tortuur (foltering) berecht.

De rechters (schepenen) hechtten veelal geloof aan de fantasierijke verklaringen van 'Bokkenrijders'. Volgens het strafrecht in de 18^e eeuw leverde pijn het bewijs van waarheid. Door tortuur werden verdachten tot het afleggen van bekentenissen gedwongen. In tegenstelling tot bewijsvoering was dat noodzakelijk om de beschuldigde (ter dood) te veroordelen. De plaatselijke schepenen waren vaak onvoldoende juridisch geschoold en konden in vele gevallen moeilijk objectief oordelen vermits de 'Bokkenrijders' meestal dorps- of stadsgenoten waren.

Was hun verbeterde strijd tegen de bokkenrijders geen dwang- of waanvoorstelling die de zorgvuldigheid van het gerechtelijk onderzoek hypothekeerde? Tijdens de procesvoering kwamen immers verklikking, intimidatie en buitensporig geweld op grote schaal voor.

In de loop van vele jaren veranderde het denken over de zogenaamde bokkenrijders bende(s) sterk.

Tijdgenoten waren overtuigd van het bestaan van de bende, al had men wel bedenkingen. In literatuur van vooral de 19^e eeuw wordt een romantisch en mythisch beeld geschapen dat nauwelijks historische waarde geeft.

De eerste onderzoekers (eind 19^e eeuw en begin 20^e eeuw) volgen enerzijds het boekje van Sleinada (1779), die geen bedenkingen had over het oordeel van de rechters, en baseren zich anderzijds op de processtukken. Zij twijfelden niet aan de schuld van de beklaagden en veroordeelden.

In 1933 spreekt Dorren van "Kantlichtjes op de Bokkenrijderslegende", 40 jaar later spreekt Janssen van de "grootste gerechtelijke misgreep uit de Limburgse Geschiedenis".

Blok (1991) plaatst de Bokkenrijders bendes enerzijds in Europees verband, anderzijds gebruikt hij de processtukken voor een gedetailleerde weergave van gebeurtenissen en veroordeelden, zonder kanttekeningen.

Augustus (1985, 1991, 2000) doorbreekt het traditionele verhaal en spreekt van de "Mythe van de Bokkenrijders". Bekentenissen onder tortuur verkregen hebben geen enkele waarde.

In 2013 en 2014 verschijnen twee boeken van François van Gehuchten met de titel 'Bokkenrijders. De schande van Limburg'. Hij onderschrijft daarin de stelling van Augustus dat de Bokkenrijders nooit hebben bestaan.

Godfried (Frits) G.M. Schoonbrood startte in 2008 een uitgebreid multidisciplinair onderzoek naar het ontstaan en vervolging van het banditisme in en rondom Zuid-Limburg in de 18^e eeuw. De resultaten verschenen 2021 in het tweedelige werk 'De Bokkerijders met de Dode Hand'.

1. Visie

We mogen inmiddels concluderen dat er in de 18^e eeuw mensen onschuldig zijn veroordeeld en (vaak gruwelijk) ter dood werden gebracht op beschuldiging een Bokkenrijder te zijn.

Wat echter blijft zijn de vragen:

- wie heeft de misdaden wel gepleegd?
- waarom is de gevestigde orde zo opgetreden tegen dorpsgenoten, burens en werknemers?

En verder:

- zijn bekentenissen onder tortuur niets waard?
- geven de processtukken wel een goed beeld?
- heeft justitie alles opgeblazen?
- waren het revolutionairen?

Onderzoekers hebben nog nauwelijks de relevante bronnen van de 18^e eeuw onderzocht die een goed beeld kunnen geven van de maatschappij waarin het fenomeen Bokkenrijders voeding vond en er is nagenoeg geen onderzoeker die alle 18^e eeuwse (Bokkenrijders-) processen bekeken heeft die zijn opgeslagen in archieven van de Euregio en daarbuiten.

Daarom wil de stichting 'Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid' een allesomvattend onderzoek starten waarbij het fenomeen Bokkenrijders multidisciplinair vanuit diverse wetenschappelijke invalshoeken wordt onderzocht. Wij stellen voorop dat alleen het vermeerderen van kennis over de maatschappij van de 18^e eeuw ons in staat kan stellen tenminste goede en afgewogen antwoorden te vinden op bovenstaande vragen.

1.1 Missie en Mission Statement

Onze missie:

Het opzetten van een allesomvattend internationaal onderzoek, waarbij het fenomeen Bokkenrijders in relatie met de maatschappij van de 18e eeuw multidisciplinair vanuit verschillende invalshoeken wordt onderzocht. Alleen een groot multidisciplinair onderzoek van de 18^e eeuw kan –tenminste- goede afgewogen antwoorden genereren op eerdergenoemde vragen.

Daarnaast willen wij die kennis toegankelijk maken voor historici, geïnteresseerden, scholieren en studenten middels geschrift en beeld.

Ons doel is tevens het realiseren of medewerking verlenen aan de realisatie van een centraal Euregionaal bezoekersinformatiecentrum over de geschiedenis en folklore van de Bokkenrijders en een wetenschappelijk documentatiecentrum voor onderzoekers en educatie.

Ons mission statement:

Vermeerdering van kennis is belangrijker dan het vinden van de ultieme verklaring.

1.2 Doelstelling

De Stichting Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid heeft ten doel:

- een nieuw allesomvattend en internationaal onderzoek te verrichten waarbij het fenomeen Bokkenrijders multidisciplinair wordt onderzocht,
- een centraal Euregionaal bezoekersinformatiecentrum over de geschiedenis en folklore van de Bokkenrijders te realiseren,
- een wetenschappelijk documentatiecentrum voor onderzoekers en educatie in te richten,
- het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

1.3 Strategie

Om inzicht te krijgen in wie en wat de Bokkenrijders nu echt waren -mythe of werkelijkheid- is een hernieuwd en diepgaand onderzoek nodig van bronnen uit België, Duitsland en Nederland.

Daarbij moet voorop staan: het stellen van de juiste vragen, objectief registreren en analyseren, een onderzoek benadering hanteren waarbij uitgegaan wordt van historische feiten en de vergelijkende dimensie nadrukkelijk aanwezig is. Zelfs de reden waarom de Bokkenrijders nog altijd buitengewoon tot de verbeelding spreken is een onderzoek waard.

Om het doel van de stichting te kunnen realiseren wordt door het stichtingsbestuur een projectvoorstel gehanteerd dat de basis vormt om te komen tot een allesomvattend en internationaal Euregionaal onderzoek.

Helaas is gebleken dat er voor het opzetten van een gedegen projectplan, nodig voor financiering van het ambitieuze onderzoek, geen fondsen verwerven kunnen worden. Tevens wordt enthousiasme voor een grootschalige opzet om financiële redenen niet door iedereen gedeeld. Reden voor het bestuur vooralsnog te kiezen voor een deelonderzoek. Wel multidisciplinair maar beperkt tot een of meer gemeenten.

1.3.1 Ambities

Het streven blijft om naast een Euregionaal multidisciplinair onderzoek ook te streven naar, of medewerking te verlenen aan, het stichten van een wetenschappelijk documentatiecentrum en een centraal Euregionaal bezoekersinformatiecentrum voor onderzoekers en educatie.

Daarnaast blijft het bestuur zich inzetten voor het formeren van een wetenschappelijke begeleidingscommissie, bestaande uit tenminste een rechtshistoricus, historicus, historiograaf, antropoloog, volkskundige, criminoloog, socioloog, genealoog en een archivaris, die vanuit eenieders vakdiscipline naar het fenomeen Bokkenrijders kijken en studieprogramma's opzetten.

1.3.2 Doelstellingen

Het bestuur blijft werken aan meerdere mogelijkheden om het fenomeen Bokkenrijders en de stichting onder de aandacht van een groter publiek te brengen zoals educatieve programma's, het genereren van meer naamsbekendheid en het verwerven van fondsen.

Het bestuur streeft ook naar uitbreiding van de organisatie in bestuur en met vrijwilligers / donateurs. Voor het realiseren van de ambitieuze doelstellingen zoals die door de stichting worden nagestreefd is uitbreiding van de organisatie wenselijk.

2. Huidige situatie

De stichting 'Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid' is 10 oktober 2016 opgericht en vindt haar oorsprong in een stuurgroep met dezelfde naam die per die datum is overgegaan in de stichting. Deze stuurgroep werd in 2012 geformeerd naar aanleiding van een oproep, tijdens een Bokkenrijderssymposium, om te komen tot een diepgaand onderzoek.

Door een verkregen basissubsidie van de Gemeente Landgraaf heeft het bestuur de mogelijkheid met ingang van 2025 educatieve en wetenschappelijke evenementen te organiseren.

2.1 Algemene activiteiten van de organisatie

Er zal verder worden gewerkt aan het uitbouwen van een netwerk van personen en/of organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het succes van de doelstellingen die de stichting nastreeft. Zo mogelijk zal ook tot samenwerking worden overgegaan.

Ook in 2025/2027 zal het realiseren van voldoende financiële middelen een blijvend aandachtspunt zijn. Hoewel de financiële situatie duidelijk verbeterd is voor wat betreft de vaste kosten, is deze te gering voor het zelfstandig financieren van bijzondere activiteiten op het gebied van visuele media, de opzet van een wetenschappelijk documentatiecentrum, een centraal Euregionaal bezoekersinformatiecentrum of professioneel onderzoek.

2.2 Activiteiten 2025-2027

In de complexe geschiedenis van de Bokkenrijders hebben plaatsen en personen in het huidige Landgraaf een niet onaanzienlijke rol van Euregionale betekenis gespeeld. Het is dan ook niet vreemd dat de focus van het gestarte multidisciplinaire onderzoek voornamelijk op Landgraaf gericht is. Tevens zijn publieks- en educatieve evenementen gepland.

Het beleid van de organisatie is primair gericht op het doen of laten doen van onderzoek. De resultaten daarvan dienen voor een groot publiek beschikbaar te worden gemaakt via diverse kanalen. Publieks- en educatieve evenementen hebben mede ten doel draagvlak en interesse te kweken voor de doelstellingen van de stichting. Niet onbelangrijk is daarbij te voldoen aan de eisen van subsidienten.

2.2.1 Doelstelling voor 2025

In Landgraaf (Schaesberg) hebben twee personen een belangrijke rol gespeeld in het Bokkenrijders fenomeen: Peter Caspar ter Konig en pastoor Daniëls. Beiden zullen de komende jaren volop onder de aandacht gebracht worden van het publiek. Om te beginnen met Ter Konig.

Eind 2025 zal een genealogisch onderzoek van Ter Konig en familie worden afgerond. Aan deze Bokkenrijder werd eertijds een Bokkenrijderslied toegeschreven. Daar de Bokkenrijders

liederen of gedichten een grote bekendheid genieten binnen de wereld van geïnteresseerden in het bokkenrijders fenomeen, is dit een goede reden om ook nieuw onderzoek te starten naar deze persoon. De verwachting is dat het lopende onderzoek nieuwe inzichten zal opleveren.

Daarnaast zal in 2025 de eerste fase van een onderzoek naar ‘rampen’ worden afgerond. Het betreft een onderzoek naar bijvoorbeeld oorlogen, epidemieën en criminaliteit waarmee onze voorouders in deze tijd werden geconfronteerd. Net als tegenwoordig zal ‘angst’ een rol hebben gespeeld in het denken en doen van burgers en bestuurders.

Enerzijds wordt gestreefd de nieuwe informatie van lopende onderzoeken via visuele media onder de aandacht te brengen van een breed publiek, anderzijds zal de Heemkundevereniging Landgraaf en het Euregionaal Bokkenrijdersgenootschap gevraagd worden publicaties in hun bulletins en boeken op te nemen en medewerking te geven aan exposities.

2.2.2 Bokkenrijdersliederen

Uit de tijd van de eerste reeks processen tegen de Bokkenrijders (1742-1745) zijn twee lange liederen in dichtvorm bewaard gebleven. In het gedicht vertelt een ik-persoon, in welke dorpen en gehuchten er leden van de dievenbende te vinden waren en hoe zij op een tiental plaatsen hadden ingebroken. Eertijds werd het toegeschreven aan Peter Caspar ter Konig. Hoewel Ter Konig de schrijfkunst machtig was, kon een gevangene destijds in een onverlichte kerker en zonder schrijfgerei niet een dergelijk gedicht schrijven. De maker was waarschijnlijk een persoon uit de kring van de rechterlijke macht zelf (bijvoorbeeld schout, griffier of een schepen van Schaesberg) of iemand die in nauw contact met hen stond en stukken ter hand gesteld kreeg. Het afschrift dat bewaard is gebleven wordt toegeschreven aan landmeter Nicolaes Vaessen uit Ubach over Worms (1706-1785), die in 1754 schepen werd van Ubach. Kennelijk overgeschreven van een gedrukt exemplaar omdat in een voetnoot van het Bokkenrijderslied uit 1744 verwezen wordt naar het lied uit 1743. Aan de wieg van deze liederen hebben waarschijnlijk de in Schaesberg wonende schouten F.J. Dortant en A.L. Fabritius gestaan. Te Brussel riep namelijk het functioneren van schouten en schepenen in het Oostenrijkse land van 's-Hertogenrade en in dat van Valkenburg veel twijfel op. De liederen zijn mogelijk gebruikt als propagandamiddel om grote afschuw te wekken tegen de bende boosdoeners en om begrip te kweken voor het optreden van de rechtbanken.

Uit het voorgaande blijkt dat er rond deze twee liederen (twee van de drie versies) nog altijd onduidelijkheden bestaan. Een goede analyse van het handschrift van Nicolaes Vaessen kan het vermoeden dat het afschrift van zijn hand is bevestigen of ontkrachten.

Daar deze liederen grote bekendheid genieten in de Euregio is meer onderzoek en het onder de aandacht brengen van de cultuurhistorische waarde onder het grote publiek van groot belang.

Het Bokkenrijderslied werd destijds als vlugschrift verspreid en kon in het openbaar voorgedragen worden. Vergelijken met andere vlugschriften is een vervolgstap.

2.2.3 Audiovisuele producties

Leden van het bestuur zijn in voorgaande jaren betrokken geweest bij verschillende producties van audiovisuele mediabedrijven, variërend van advies tot script en presentatie. Voorop stond daarbij steeds dat de getoonde content moest beantwoorden aan de huidige kennis omtrent Bokkenrijders en de 18^e eeuw in het algemeen.

In 2025 zal, zoals ook vermeld onder 2.2.1, een aanzet worden gegeven te komen tot een aantal audiovisuele producties. Het doel is om aandacht te genereren voor de doelstellingen van de stichting en anderzijds educatieve content te bieden in een ‘belevingsvorm’ die een breed publiek kan aanspreken en interesseren.

2.2.4 Documentatiecentrum

Volgens de doelstellingen zal de stichting zich inzetten voor realisatie van een centraal Euregioonaal bezoekersinformatiecentrum over de geschiedenis en folklore van de Bokkenrijders en het inrichten van een wetenschappelijk documentatiecentrum voor educatie en onderzoek.

In 2024 had het bestuur nog de hoop dat er mogelijk een museum of belevingsconcept met een centrale rol van de in Kasteel Schaesberg gevangen gehouden Bokkenrijders gerealiseerd kon worden. Helaas zijn de ontwikkelingen rondom Kasteel Schaesberg, ondanks de vooruitzichten in 2024, zodanig dat een voor het grote publiek aansprekend ‘belevingsconcept’, c.q. bezoekersinformatiecentrum, aldaar niet meer haalbaar lijkt.

Inmiddels worden er in de Gemeente Beekdalen initiatieven ontplooid voor een ‘bezoekersinformatiecentrum’ waarbij de nadruk ligt op ‘beleving’. Dit initiatief zal door de stichting ten volle worden ondersteund. Naar mening van het bestuur is er in de regio geen plaats voor meerdere relatief dicht bij elkaar gelegen centra met een vergelijkbare opzet.

De nadruk van de stichting ‘Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid’ zal daarom komen te liggen op realisatie van een wetenschappelijk documentatiecentrum. Samenwerking met de Heemkundevereniging Landgraaf, welke beschikt over een grote archiefruimte, ligt daarbij voor de hand.

2.2.5 AI

Het beoogde multidisciplinaire onderzoek vergt het doorvorsen van enorme hoeveelheden data op velerlei gebied. Gezien de ontwikkelingen rondom AI verkent het bestuur ook de inzet van kunstmatige intelligentie die eigen onderzoek of onderzoek van derden kan ondersteunen.

Bestuur is van mening dat alleen moderne technieken en inzichten een multidisciplinair onderzoek van de 18e eeuw betaalbaar en vooruitstrevend kunnen houden.

2.2.6 Pastoor Daniels

Als er één iemand voor de nodige controverse kan zorgen in de wereld van historici en geïnteresseerden in het Bokkenrijdersfenomeen dan is het wel deze in Schaesberg (Landgraaf) begraven pastoor. Wellicht omdat er nauwelijks onbevooroordeeld naar zijn nalatenschap is gekeken. Het wordt daarom tijd ruim aandacht te geven aan deze persoon en zijn beroemde boekje: 'Nagtdieven en Knevelaers binnen de Landen van Overmaeze'. De resultaten van nieuw en beter onderzoek kan meer en betere inzichten geven in het denken en doen van mensen uit de onder- en bovenlagen in de 18^e eeuw.

2.2.7 Website

Het bestuur zal in de periode 2025-2027 verder blijven werken aan een verbetering van de site. De bezoeker zal informatie krijgen over het lopende onderzoek en recensies kunnen vinden over literatuur met betrekking tot Bokkenrijders.

2.2.8 Educatief project

In 2024 is de globale opzet afgerond van een educatief project bedoeld om scholieren of geïnteresseerden kennis te laten maken met de beginselen van speltheorie in de context van een fictief verhaal ten tijde van de Bokkenrijders. Enerzijds krijgt de lezer kennis aangeboden over justitiële zaken in de 18^e eeuw, anderzijds basiskennis over speltheorie. De stof is op het niveau van de hogere klassen HAVO en Atheneum.

In eerste instantie is dit verhaal geschreven met de gedachte om het als spelvorm aan te bieden aan rondleiders op Kasteel Schaesberg.

Bovendien wordt speltheorie door het bestuur gezien als een techniek die tot groter inzicht kan leiden in criminele gebeurtenissen. Enige basiskennis is dan wel nodig.

Los van de speltheorie kan het verhaal in aangepaste vorm ook gebruikt worden voor andere vormen van educatie en zelfs recreatie. De komende jaren zal met onderwijsdeskundigen en media experts gesproken worden over toepassingen op educatief en recreatief gebied.

3. Toekomst

Onder wetenschap en publiek bestaat grote belangstelling voor het thema Bokkenrijders. De doelstellingen van de ‘Stichting Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid’ mogen dan ook op warme belangstelling rekenen in alle geledingen van de maatschappij. De verwachting is dat deze belangstelling eerder zal toenemen dan afnemen. Het stichtingsbestuur concludeert derhalve dat zowel onderzoek als (eind)resultaat niet onopgemerkt zullen blijven bij een groot publiek in de Euregio en daarbuiten.

Het fenomeen Bokkenrijders wordt als iets typisch ervaren van de huidige provincies Limburg, het (huidige) Belgisch-Franstalig gebied, te weten het bisdom Luik / Graafschap Loon en het aangrenzende gebied in Duitsland.

Overigens staat de omvang van het gebied waarin de Bokkenrijders ‘operationeel’ zouden zijn geweest nog steeds ter discussie en is een van de aandachtspunten van het onderzoek.

Daar het ook door de meeste bewoners wordt gezien als iets ‘eigens’ zal dit project bijdragen aan versterking van de eigen identiteit. Het is daarom niet vreemd te mogen constateren dat het thema Bokkenrijders op veel belangstelling in de Euregio kan rekenen.

Het is tevens een feit dat het begrip ‘Bokkenrijders’ als kenmerk van deze contreien gekend is in het hele land en deels in de nabuurlanden België en Duitsland. Het multidisciplinaire project kan daarom in de Euregio een vergaande samenwerking bewerkstelligen op wetenschappelijk en educatief gebied. Daarnaast mogen de mogelijkheden op recreatief gebied niet onderschat worden.

Het beoogde multidisciplinaire onderzoek omvat ook een breed onderzoek van de ‘algemene geschiedenis’ van de 18^e eeuw. De verwachting is dat nieuwe technieken en nieuw verworven multidisciplinaire kennis uit deze periode een meerwaarde kan zijn voor veel historici op velerlei onderzoeksterreinen.

Het bestuur is daarom van mening dat er ook de komende jaren grote belangstelling zal blijven bestaan voor het fenomeen Bokkenrijders. Mits de in dit plan genoemde initiatieven blijvend op voldoende steun mogen rekenen, kunnen de activiteiten van de Stichting ‘Bokkenrijders: mythe of werkelijkheid’ een meerwaarde opleveren voor wetenschap en publiek.

4. Organisatie

De stichting staat bij de kamer van koophandel ingeschreven in het Handelsregister onder het KvK-nummer 67087760.

Het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer (RSIN) is 856825190. De organisatie beschikt over een ANBI status.

Het mailadres van de stichting is: info@bokkenrijdersonderzoek.eu

Het internetadres van de stichting is: bokkenrijdersonderzoek.eu

Postadres secretariaat:

Gerardsstraat 6
6372KH Landgraaf

4.1 Bestuur

Het bestuur werkt onbezoldigd voor de organisatie.

4.2 Vrijwilligers / Werknemers

De stichting heeft geen werknemers in dienst en geen vrijwilligers die naast een eventuele onkostenvergoeding betaald worden voor geleverde diensten en/of onderzoek.

5. Financiën

Dankzij een donatie was het mogelijk de statuten te laten wijzigen om de stichting in aanmerking te laten komen voor een ANBI status. Door het werk van de penningmeester kon de stichting in 2024 verschillende donaties bijschrijven. De continuïteit van de stichting, betreffende de vaste financiële lasten, is met deze donaties en de subsidie in principe tot en met 2027 gewaarborgd.

De beschikbare financiële middelen zijn echter niet zodanig dat voorbereiden en uitvoeren van een project, zoals beschreven in het projectvoorstel, ten uitvoer kan worden gebracht. De opgedane ervaringen in de afgelopen jaren hebben het bestuur doen besluiten vooralsnog een andere koers te kiezen zoals beschreven onder 2.2. In de evaluatie die aan dit besluit vooraf ging heeft het bestuur ook de haar ter beschikking staande mogelijkheden voor het verwerven van grote fondsen meegewogen.

5.1 Ontbinding en vereffening (Artikel 12 statuten)

1. Het bestuur is bevoegd te besluiten tot ontbinding der stichting.
2. Op het besluit van het bestuur tot ontbinding is het bepaalde in lid 1 van het vorige artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.1

Het bestuur is bevoegd deze statuten te wijzigen. Een besluit tot statutenwijziging moet met algemene stemmen worden genomen in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

3. Bij het besluit tot ontbinding wordt tevens de bestemming van het liquidatiesaldo vastgesteld.
4. Na de ontbinding geschiedt de vereffening door de bestuurders.
5. Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting na vereffening wordt uitgekeerd zoals door de vereffenaars te bepalen.
Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting na vereffening wordt besteed overeenkomstig het doel van de stichting, te bepalen door het bestuur en dient te worden besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met een soortgelijke doelstelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft.
6. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden stichting gedurende de bij de wet voorgeschreven termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon.
7. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van Titel 1, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.